

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Nds/3/2020
Identifikačné číslo spisu: 8019200253
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8019200253.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. Z. XXXX/AX, XXX XX A., proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, v konaní o správnej žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, o návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhu žalobcu na prikázanie veci inému krajskému súdu n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

I.

1. Správnu žalobou podanou na Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) dňa 03.04.2019 sa žalobca domáhal, aby krajský súd uložil Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Poprade, Odbor poriadkovej polície, Oddelenie dokladov povinnosť do 30 dní od doručenia uznesenia opraviť rodné priezvisko žalobcu v občianskom preukaze z rodného priezviska C. na rodné priezvisko C. a upravil v občianskom preukaze priezvisko žalobcu z C. na C..

2. Podaním zo dňa 21.03.2020 žalobca na základe námietok zo 17.07.2019 navrhol odňať vec Krajskému súdu v Košiciach a prikázať vec inému súdu. Žalobca namietal, že vo veci jeho žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy rozhoduje krajský súd v senáte s predsedníčkou senátu.

3. Krajský súd prípisom zo dňa 21.05.2020 žalobcovi oznámil, že z dôvodu nesprávneho zápisu došlo aj k nesprávne označeniu sudkyne ako predsedníčky senátu, pričom vo veci koná zákonný sudca podľa § 23 ods. 2 písm. e/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). Krajský súd súčasne vyzval žalobcu na vyjadrenie, či vzhľadom na uvedené skutočnosti trvá na návrhu na odňatie veci krajskému súdu a jej prikázaní inému súdu (§ 85 S.s.p.).

4. Žalobca v reakcii zo dňa 08.06.2020 uviedol, že trvá na návrhu na odňatie veci krajskému súdu i zákonnej sudkyňi.

5. Krajský súd listom zo 16.07.2020 žalobcovi oznámil, že jeho podanie posúdil ako návrh na príkazanie veci inému súdu podľa § 85 S.s.p. a vyzval ho, aby sa vyjadril k dôvodom príkazania veci a označil súd, ktorému má byť vec prikázaná.

6. Žalobca v podaní zo dňa 03.08.2020 namietal nedôveryhodnosť stanoviska krajského súdu o nesprávnom označení sudkyne a tvrdil, že krajský súd procesnými manipuláciami poškoduje jeho práva v tom smere, že rozhodovanie smeruje k zamietnutiu jeho žaloby.

7. K návrhu žalobcu na odňatie veci a jej príkazanie inému súdu na výzvu krajského súdu zaujalo dňa 23.09.2020 stanovisko Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, v tom zmysle, že sa k návrhu nemôže vyjadriť, pretože podľa jeho názoru žalobca namieta postup a konanie správneho súdu, o ktorom nemá vedomosť.

8. Krajský súd v predložil uvedenú vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) na rozhodnutie postupom podľa § 85 ods. 3 a 4 S.s.p.

II.

Právny názor Najvyššieho súdu

9. Najvyšší súd ako súd, ktorý rozhoduje o príkazaní veci inému krajskému súdu (§ 85 ods. 4 S.s.p.), prejednal návrh žalobcu na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove a príkazanie veci inému (neoznačenému) krajskému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre príkazanie veci z dôvodu vhodnosti.

Podľa § 85 ods. 3 S.s.p. vec možno prikázať inému správne súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. Účastníci konania majú právo sa vyjadriť k tomu, ktorému správne súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodom príkazania.

Podľa § 85 ods. 4 veta druhá S.s.p. o príkazaní veci inému krajskému súdu rozhoduje najvyšší súd.

10. Najvyšší súd konštatuje, že delegácia veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu alebo finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie, ako výnimky z ústavne zaručenej zásady, podľa ktorej nikomu nemožno odňať zákonného sudcu a príslušnosť súdu vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať takýto dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Dôvody pre odňatie veci príslušnému správne súdu z dôvodu vhodnosti musia byť teda natoľko významné, aby dostatočným spôsobom odôvodňovali prelomenie citovaných ústavných princípov.

11. Ustanovenie § 85 ods. 3 S.s.p. o delegácii vhodnej preto musí byť vykladané reštriktívne a k rozhodnutiu o nej by mal súd pristúpiť len na základe výnimočných okolností. Z uvedeného vyplýva, že súd pri rozhodovaní o delegácii z dôvodu vhodnosti musí byť pevne spútaný základnými zásadami správneho súdneho procesu a vo svojom rozhodovaní nepripúšťať voluntarizmus, naopak dôsledne prihliadať k mravným, sociálnym a etickým stránkam delegácie (rovnako Jirsa, J., Trebatický, P., Korbel, F. a kol. Občanský soudní řízení. Soudcovský komentář. Kniha I. § 1-78g Občanského soudního řádu. 1. vydání. Praha: JUDr. Karel Havlíček, Havlíček Brain Team, 2014, s. 82). Ak preto existujú pochybnosti o vhodnosti príkazania veci inému správne súdu, musí vedúci princíp práva na zákonného sudcu a príslušný súd vždy prevážiť a súd nemôže návrhu na príkazanie veci z dôvodu vhodnosti vyhovieť.

12. Z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 09.12.2009, sp. zn. I. ÚS 379/09 vyplýva, že dôvody vhodnosti pre prikázanie veci inému než miestne príslušnému správneému súdu môžu byť v závislosti na predmete konania, účastníkoch konania či iných okolnostiach rôzne. Sú však nimi spravidla také okolnosti, ktoré umožňujú hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným než miestne príslušným správneým súdom. Vždy však záleží na individuálnych okolnostiach prejednávanej veci, ktoré súd pri svojom rozhodovaní musí zvážiť a prihliadnuť k nim. V zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky možno prihliadnuť najmä na mimoriadne pomery účastníka konania, ako sú pohlavie, vek, zdravotný stav, rodinné pomery a pod.

13. Dôvody delegácie môžu byť rôzne v závislosti od predmetu konania, postavenia účastníkov, ale aj doterajších výsledkov konania. Dôvody na strane účastníkov konania vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Vzhľadom na charakter delegácie veci ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje správny súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. V neposlednom rade nadriadený súd berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej vhodnej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním veci inému správneému súdu nedôjde iba k tomu, že obdobným spôsobom zaťaží druhého účastníka konania. (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., a kol. Správny súdny poriadok. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, s. 495).

14. Naopak dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nemôže byť nesúhlas s konkrétnym postupom príslušného súdu alebo predpoklad kladného rozhodnutia iným súdom (rovnako Horváth, E., Andrášiová, A. Civilný sporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2015, s. 97).

15. V kontexte uvedených skutočností bolo úlohou Najvyššieho súdu v prerokúvanej veci posúdiť, či sú dané dôvody pre výnimočné použitie inštitútu vhodnej delegácie a rozhodnúť, či by konanie na inom krajskom súde bolo z komplexného pohľadu na vec hospodárnejšie, rýchlejšie alebo spoľahlivejšie než na miestne príslušnom Krajskom súde v Prešove.

16. Najvyšší súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s právnym názorom vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu z 28.06.2018, sp. zn. 8Nds/2/2018:

„Najvyšší súd uvádza, že stanovenie § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, predstavuje právnu normu, ktorá explicitne nedefinuje, za akých podmienok súd rozhodne o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti na iný správny súd. Uvedené ustanovenie je možné preto považovať za právnu normu s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, teda patrí k právnym normám, ktorých hypotéza nie je určená priamo právnym predpisom, a ktorá tak ponecháva správneému súdu, aby podľa vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého vopred neobmedzeného okruhu konkrétnych okolností. Zákon síce ponechal najvyššiemu súdu širokú možnosť uváženia, avšak táto úvaha musí vždy zodpovedať zisteným skutkovým okolnostiam a musí byť logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení.“

17. Najvyšší súd po oboznámení sa s dôvodmi, pre ktoré žalobca navrhoval vec odňať krajskému súdu, konštatuje, že tieto v podstate spočívajú v strohom spochybňovaní zákonnosti a objektivity procesného postupu krajského súdu v tom smere, že v dôsledku zlého zápisu veci do príslušného registra došlo k nesprávneému označeniu zákonného sudcu. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca nevyužil ani ďalší ponúknutý priestor na bližšie ozrejenie dôvodov vhodnej delegácie, ani neoznačil súd, ktorý by vec podľa jeho názoru mal z dôvodu vhodnosti prejednať.

18. Na základe uvedeného Najvyšší súd v posudzovanom prípade nevzhladol žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali prikázanie veci inému než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, a preto podľa § 85 ods. 3 S.s.p. návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nevyhovel, majúc na zreteli, že ak by rozhodol o delegácii veci na iný správny súd bez toho, aby na to

boli splnené podmienky podľa § 85 ods. 3 S.s.p., porušil by tým ústavne zaručené právo zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje inštitucionálnu záruku práva na spravodlivý proces (porovnaj napr. nález Ústavného súdu Českej republiky zo 07. októbra 1996, sp. zn. IV. ÚS 222/96).

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný (§ 439 ods. 2 písm. d/ S.s.p.).